

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ „ОРТОПЕДИЈА НА ЗАБИ И ВИЛИЦИ - ПРАКТИКУМ” ОД ДОЦЕНТ Д-Р СОФИЈА ЦАРЧЕВА-ШАЉА, АС. Д-Р САНДРА АТАНАСОВА, АС.-ДОКТОРАНД Д-Р МИХАЈЛО ПЕТРОВСКИ И М-Р Д-Р ОЛИВЕРА ТЕРЗИЕВА-ПЕТРОВСКА, ФАКУЛТЕТ ЗА МЕДИЦИНСКИ НАУКИ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр.2002-83/11 од 220. редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки, одржана на 1.4.2019 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Јулијана Ѓоргова, редовен професор, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје;
- д-р Киро Папакоча, вонреден професор, Факултет за медицински науки, Универзитет „Гоце Делчев” во Штип

за изготвување на извештај, рецензија за практикум на приложениот ракопис „**ОРТОПЕДИЈА НА ЗАБИ И ВИЛИЦИ - ПРАКТИКУМ**” од доц. д-р Софија Царчева-Шаља, асистент д-р Сандра Атанасова, асистент-докторанд Михајло Петровски и м-р д-р Оливера Терзијева-Петровска наменет за студентите на прв циклус стручни студии на Студиската програма за дентална медицина, Факултет за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „*Ортопедија на заби и вилици - практикум*” е предвиден како наставно помагало по предметите Основи на ортопедија на заби и вилици, задолжителени предмети, на Студиската програма за дентална медицина, со 2+1+1 неделен фонд на часови и 2+2+1 неделен фонд на часови, се слушаат во шести семестар, односно 3 година. Предложениот ракопис целосно содејствува со наставната програма и теоретските наставни содржини, кои се акредитирани за предметите Основи на ортопедија на заби и вилици.

Податоци за обемот на ракописот: Предлог-ракописот „Ортопедија на заби и вилици - практикум” е на 67 страници, категоризиран во 13 поглавја, со 38 нумерирани фотографии и плус останати слики и графички прикази за подобро и поедноставно прифаќање на наставните содржини. Приложените содржини во целост одговараат според обемот на наставната програма и ги задоволуваат критериумите според бројот на часови и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Потребата од создавање на вакво учебно помагало – практикум е во релација со недостаток на соодветен практикум од оваа област кој ги обработува овие тематски содржини, конкретно за студентите од дентална медицина. Авторите на едноставен начин и концизно ја приложуваат обработената материја.

Краток опис на содржината: Во првото и второто поглавје *Гнатометриска анализа – анализа на забен лак и Гнатометриска анализа – анализа на оклузија* авторите ги претставуваат и опишуваат различните дијагностички анализи кои се вршат на студио модели и се користат во ортодонцијата, како и нивното значење за поставување на дијагноза и подготвување на ортодонтски план на третман.

Во третото поглавје *Анализа на простор во мешовита дентуција – Moyers анализа* авторите детално ја опишуваат оваа анализа која се врши со цел да се добие податок за

просторот кој е потребен за сместување на трајните заби и дали тој простор со помош на ортодонтска терапија треба да се обезбеди, дали е доволен или најредок случај, дали имаме вишок на простор.

Со следното четврто поглавје *Анализа на простор во трајна дентиција – Bolton анализа* авторите ја опишуваат оваа анализа која ни укажува на присуството на дисхармонија во целиот забен низ или промени само во фронтот.

Во петтото поглавје *Хронологија на никнење на млечни и трајни заби* авторите ги претставуваат процесите на развој и никнење на забите, како и времето на нивно настанување.

Во шестото поглавје *Системи на означување на млечни и трајни заби* се објаснети најчесто користените системи за маркирање на млечните и трајните заби, кои користат нумерички симболи или знаци и овозможуваат лесен и едноставен начин на регистрација на забите.

Во следните три поглавја: *Техника на снимање во ортодонцијата, Видови и анализа на телеренгенски снимки и Изработка на цртеж за анализа на телеренгенски снимки* предмет на обработка е рендген кефалометријата како дијагностичка метода. Телерендгенските снимки (филмови) може да се користат и за евалуација на деналните и лицевите пропорции, а воедно и за појаснување на анатомската основа на малоклузиите.

Понатаму, во ракописот се надоврзуваат десеттото, единаесеттото и дванаесеттото поглавје: *Harvoldu Wits анализа, Анализа по Steiner и Sassouni анализа и Bjorkov полигон*, каде што прецизно се објаснуваат најосновните, а воедно и најчесто користените телерендгенски анализи од страна на ортодонтите, кои имаат директен импакт врз прецизно поставување на дијагноза кај пациентите што резултира во правилен план на ортодонтски третман и успешно решавање на аномалијата.

Последната тринаесетта глава ги презентира литературните податоци, извори и цитати, кои авторите ги користеле при создавањето на ракописот за практикум.

Присуството на големиот број на слики, како и едноставниот стил на презентација на специфичната стручна материја, нараторите во ракописот, овозможува на лесен, разбирлив и концизен начин да се совладаат и научат основните базични теоретски елементи по предметите Основи на ортопедија на заби и вилицы.

ЗАКЛУЧОК

Предложениот ракопис за практикум „**Ортопедија на заби и вилицы – практикум**“ на систематичен, едноставен и пристапен начин ги елаборира наставните единици кои на студентите од денална медицина ќе им овозможат лесно, концизно и едноставно совладување на методските единици по предметите Основи на ортопедија на заби и вилицы. Содржините кои се опфатени во него ќе дадат голем придонес во текот на едукацијата и ќе обезбедат студентите на денална медицина да се здобијат со базични елементарни познавања од областа на ортодонцијата која како наука има пошироко значење и ги опфаќа дентофацијалните деформитети во современото општество.

Согласно со нашиот презентирани извештај, со задоволство му препорачуваме на Наставно-научниот совет на Факултетот за медицински науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип да го прифати позитивно рецензираниот ракопис со наслов „**Ортопедија на заби и вилицы -практикум**“ од доцент д-р Софија Царчева-Шаља, ас. д-р Сандра Атанасова, ас.-докторанд д-р Михајло Петровски и м-р д-р Оливера Терзиева-Петровска како учебно помагало – *практикум*.

РЕЦЕНЗЕНТИ

Д-р Јулијана Ѓоргова, редовен професор, с.р.
Д-р Киро Папакоча, вонреден професор, с.р.